

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7512/2021
14.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Ђорђе Симић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Зоран Гилић, адвокат из ..., ради утврђења и исплате по основу брачне тековине, одлучујући о ревизијама тужиле и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7446/20 од 28.01.2021. године, у седници већа одржаној 14.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужиле и туженог изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7446/20 од 28.01.2021. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 12932/18 од 14.09.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да заједничку имовину стечену за време трајања тужиле и туженог представља двоипособан стан број ..., површине 70,15 м², на ... спрату стамбене зграде, у Улици ... број ... у Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да тужилца по основу стицања у браку има право својине са ½ идеалних делова на двоипособном стану број ..., површине 70,15 м², на ... спрату стамбене зграде, у Улици ... број ... у Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужилци исплати 15.860 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са каматом коју за валуту евро прописује Европска Централна Банка почев од дана пресуђења, а на име једне половине вредности остварене самосталним располагањем од стране туженог магацином број ... у Улици ... број ..., у нивоу техничке етаже, површине 39,65 м², у оквиру блока ..., ламела ..., на локацији ... МЗ „... – ...“ на ... у Ставом четвртим изреке, обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове поступка у износу од 1.006.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 7446/20 од 28.01.2021. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Првог основног суда у Београду П 12932/18 од 14.09.2020. године и пресуђено тако што је усвојен тужбени захтев тужиле и утврђено да заједничку имовину стечену за време трајања брака тужиле и туженог представља двоипособан стан број ..., површине 70,15 м², на ... спрату стамбене зграде, у Улици ... број ... у Делимично је усвојен тужбени захтев тужиле и утврђено да

тужиља по основу стицања у браку има право својине са $\frac{1}{4}$ идеалних делова на двоипособном стану број ..., површине 70,15 м², на ... спрату стамбене зграде, у Улици ... број ... у ..., што је тужени дужан да призна и трпи, а одбијен је тужбени захтев којим је тражила да суд утврди да тужиља по основу стицања у браку са туженим има право својине са $\frac{1}{4}$ (преко досуђених $\frac{1}{4}$ до укупно тражених $\frac{1}{2}$) идеалних делова на истом стану. Делимично је усвојен тужбени захтев тужиље и обавезан је тужени да јој исплати 5.000 евра са каматом коју на валуту евро прописује Европска Централна Банка почев од дана пресуђења до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, а на име четвртине вредности остварене самосталним располагањем од стране туженог магацином број ... у Улици ... број ..., у нивоу техничке етаже, површине 39,65 м², у оквиру блока ..., ламела ..., на локацији ... МЗ „... – ...“ на ... у ..., а одбијен је део тужбеног захтева да се обавезе тужени да тужиљи исплати 10.860 евра (преко досуђених 5.000 евра до тражених 15.860 евра), са каматом коју прописује Европска Централна Банка од дана пресуђења до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, а на име вредности остварене самосталним располагањем истог магацинског простора. Истом пресудом одлучено је да свака странка сноси своје трошкове првостепеног и другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља у односу на одбијајући део и тужени у односу на усвајајући део, благовремено су изјавили ревизије због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је дала одговор на ревизију туженог са предлогом да се иста одбије.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), који се у конкретном случају примењује на основу члана 506. став 2. тог закона, Врховни касациони суд је нашао да ревизије тужиље и туженог нису основане.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су живееле у ванбрачној заједници од 1998. године, а затим закључили брак 21.10.2000. године, у коме је рођена њихова ћерка ... године. Пресудом Трећег општинског суда у Београду од 24.10.2006. године брак странака је разведен, с тим што је фактичка заједница живота престала крајем марта 2006. године. Тужиља се запослила на пословима ... у фирми “ВВ“ д.о.о. ... чији је тужени био ... од 1996. године, у којој је остваривала зараду од 300 ДМ месечно. Након заснивања ванбрачне заједнице странака крајем 1998. године, званично је била пријављена као радник у фирми туженог, плата јој није непосредно („на руке“) исплаћивана, већ су зарада тужиље, зарада туженог и приход фирме туженог трошени као новац стечен од рада у наведеном предузећу за потребе заједничког породичног домаћинства. Тужиља и тужени су живеели као подстанари и плаћали закуп стана. За време трудноће и после порођаја тужиља се није враћала на рад у фирму, али је од куће повремено обављала одређене послове за фирму туженог и све време била пријављена као радник исте. Добит фирме је увек била већа од онога што је потрошено. Након рођења детета, парничне стране су ангажовали кућно помоћно особље које је обављало све кућне послове и помагала тужиљи око неге детета. По протеклу годину дана од

порођаја, послове домаћинства су тужила и тужени обављали заједно, у ком периоду је тужила током дана обављала неопходне кућне послове и бринула о детету, док је тужени радио и ретко био код куће, с тим што је одлазио у набавку и вршио све кућне послове у вечерњим сатима. Тужени је током 1992. и 1993. године и касније (пре заснивања ванбрачне заједнице са тужиљом) радио у ... у више наврата и од тих прихода остварио уштеђевину од око 50.000 УСД, коју је држао у сефу код „...“. У току трајања брака тужени је у више наврата од родитеља и сестре добио укупно 50.000 евра.

За време трајања брака, по Уговору о купопродаји стана од 28.01.2002. године на име туженог купљен је стан број ... у Улици ... број ... у ... од 70,15 м² на ...-ом спрату за 30.000 евра, у чије реновирање је уложено још 15.000 евра. Уговором о купопродаји магацина од 06.07.2005. године, који је тужени као купац закључио са продавцем СЗ „...“, купљен је магацин површине 39,65 м² на локацији ... МЗ „... – ...“ на ... у ... за купопродајну цену од 31.720 евра, делом од заједнички стечених средстава тужиле и туженог, а делом од новца примљеног од туженикових родитеља и сестре. Између истих уговорних страна закључен је Споразум о раскиду уговора о купопродаји 23.12.2005. године, у коме је констатовано да уговор није оверен у суду, да купац предлаже да се магацин уговори са трећим лицем, да се средства која је купац уплатио прокњиже у корист новог стицаоца, с тим што је туженом након споразумног раскида као купцу враћено 20.000 евра од чега је купио мотор, а део новца је утрошен за летовање са породицом у току 2004. године.

Наведено чињенично стање другостепени суд је утврдио након што је отворио расправу на основу члана 383. став 4. ЗПП. Другостепени суд је применом одредаба члана 168. став 1. и 171. став.1. Породичног закона и правила о терету доказивања, закључио да заједничку имовину у погледу предметног стана представља $\frac{1}{2}$ те имовине стечене заједничким радом и средствима у току трајања заједнице парничних странака, с обзиром на то да је тужени оборио законску претпоставку да су удели супружника у стицању једнаки, јер је преостали део од $\frac{1}{2}$ те непокретности стечена посебном имовином туженог од новчаних средстава које је стекао радом у иностранству (у ...) пре заснивања ванбрачне заједнице са тужиљом, а која су новчана средства уложена за куповину и реновирање тог стана. Такође, у односу на новчана средства од укупно 20.000,00 евра која чине враћен (по споразуму) износ купопродајне цене за магацински простор након раскида уговора о купопродају који је тужилац закључио 06.07.2005. године са трећим лицем (за купопродајну цену од 31.720,00 динара), другостепени суд је оценио да је ради стицања те непокретност тужени платио $\frac{1}{2}$ цене посебном имовином из средстава добијених од родитеља и сестре, те да другу половину чине уложена средства остварена радом парничних странака током трајања брачне заједнице. Због тога налази да предметна новчана средства у обиму од $\frac{1}{2}$ представљају заједничку имовину странака.

Ценећи утврђене околности, да су парничне стране од почетка заснивања заједнице живота радили у фирми туженог, да је тужила након рођења детета обављала послове од куће за фирму туженог, да су се подједнако старали о детету и обављали послове у домаћинству, а да ни тужила ни тужени нису доказали да је удео у стицању заједничке имовине већи од једнаког, другостепени суд је закључио да су доприноси супружника у стицању утврђене заједничке имовине подједнаки. Зато је усвојио тужбени захтев за утврђење сувласничког удела тужиле од $\frac{1}{4}$ идеалног дела предметног стана и обавезао туженог да тужилци исплати $\frac{1}{4}$ новчаних средстава

остварених након раскид уговора о купопродаји чији је предмет био магацински простор.

По становишту Врховног касационог суда, другостепени суд је, супротно наводима ревизије, правилном оценом изведених доказа на расправи у смислу члана 8. ЗПП, утврдио чињенично стање и правилном применом материјалног права из чланова 168. став 2, 171, 177. и 180. Породичног закона одлучио о тужбеном захтеву.

Према члану 171. Породичног закона („Сл.гласник РС“ бр.18/05), имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину (став 1.), а деобом заједничке имовине у смислу овог закона, сматра се утврђивање сувласничког односно суповерилачког удела сваког супружника у заједничкој имовини (члан 177.). По члану 180. наведеног закона ако супружници не могу да се споразумеју о деоби заједничке имовине, деобу заједничке имовине врши суд (судска деоба), при чему се претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки. Већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини, те других околности од значаја за одржавање или увећање вредности заједничке имовине у тренутку престанка заједнице живота.

На основу одредбе члана 168. став 2. Породичног закона, имовина коју је супружник стекао у току трајања брака деобом заједничке имовине односно наслеђем, поклоном или другим правним послом којим се прибављају искључиво права представља његову посебну имовину.

У конкретном случају, полазећи од цитираних одредби, другостепени суд је правилном применом материјалног права све наведене критеријуме конкретизовао и применио на спорни однос странака, узимајући у обзир све врсте доприноса странака у стицању имовине и утврдио да је тужени у стицању предметне имовине у висини од $\frac{1}{2}$, учествовао приходима из своје посебне имовине коју је стекао радом пре закључења брака и поклоном у току трајања брака, те да заједничку имовину странака стечену у браку у обиму од $\frac{1}{2}$ чине предметна новчана средства и двоипособан стан и да су удели супружника у стицању те заједничке имовине подједнаки. У побијаној одлуци су дати јасни и аргументовани разлози које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Другостепени суд је након одржане расправе и изведених доказа утврдио изложено чињенично стање и закључио да је тужбени захтев тужиле делимично основан, одлучивши као у изреци побијане пресуде. Супротно наводима ревизија странака, другостепени суд није учинио битну повреду поступка из члана 374. став 1, у вези члана 8. ЗПП.

Имајући у виду наведено, неосновано се у ревизији тужиле (у односу на одбијајући део захтева) истиче да другостепени суд није правилно оценио изведене доказе и да је погрешно утврдио да је постојала посебна имовина туженог стечена поклоном новца од стране његових родитеља и сестре, као и стицањем новчаних средстава (уштеђевине) пре заснивања ванбрачне и брачне заједнице утрошен на куповину предметног стана и ради стицања магацинског простора. Тужиле није

доказала свој већи удео у стицању те имовине, насупротив туженом које је доказао да је у стицању предметне имовине у обиму од $\frac{1}{2}$ уложио своју посебну имовину.

Такође, неосновано је указивање туженог у ревизији, у односу на усвајајући део захтева, да је предметна имовина стечена приходом туженог који је остварен од улога унетог у привредно друштво „ВВ“ доо ... чији је он једини члан и оснивач (бестеретним стицањем) и да се иста не може сматрати заједничком већ посебном имовином у целини. Ово из разлога што је тужени уговоре о купопродаји предметног стана и магацина закључио као физико лице, а не као оснивач или заступник наведеног привредног друштва, а осим тога, приходи су само један од критеријума код утврђивања удела у заједнички стеченој имовини током брака. У овом случају правилно је вреднован и допринос тужиље у стицању заједничке имовине изражен у старању о домаћинству, о детету и обезбеђивању услова туженом за стицање прихода. Из свега наведеног, неосновани су наводи ревизија тужиље и туженог о погрешној примени материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 2. ЗПП-а.

Како се ни осталим наводима ревизије правилност побијане пресуде не доводи у сумњу, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић